Socialdemokratiets situation kan ofte minde om en forfatter af samfundskritiske skuespil, hvis succes eller fiasko i meget vid udstrækning afgøres af den borgerlige presses anmeldere. Drejer det sig om et virkeligt progressivt stykke, der sætter klare og kritisk spørgsmål ved hævdvundne sandheder og magtforhold, anfægter det selve det borgerlige samfunds selvforståelse, vil dommen i den borgerlige presse være skånselsløs: "En skuffelse. Talentløs. Forstår forfatteren da ikke, hvad der er sket i tiden". Fiasko kort og godt.
Hvor ofte minder arbejderbevægelsens selvvalgte situation ikke på denne måde om den kritiske skuespilforfatters?
Konfronteret med samfundets dybtgående krise søger vi at finde kritiske radikale svar. Og beder så til forsynet om at se i nåde til os: Gid de borgerlige og deres presse måtte tage pænt imod vores politik. Men når den går ind til benet, er det ikke overraskende, at vi ofte bliver dybt skuffet. De borgerlige partier og presse tager afstand fra vores politik. Ergo - så er den dømt til fiasko. Vi har igen vovet os ud med noget, der er uden jordforbindelse. De færreste gange er der nogen der slås. Få mobiliseres. Kun lidt oplysnings- og agitationsarbejde bliver iværksat. Den tillidsmand for partiet, der har fremlagt forslaget, har allerede nederlagets mærke knyttet til sig. Og mand og kvinde imellem undrer man sig over, hvor mange nederlag endnu, den pågældende kan overleve.
Tænk på de mange skattereform- og boligforslag. Tænk på forslaget om

en solidarisk overskudsdeling, begrænsning af overarbejde, kapitalmarkedsstyring, tryghedsreform og retten til betalt uddannelse. Tænk på byfornyelse og tænk på de stribevis, ...positive erhvervs- og beskæftigelsesforslag. Næsten alle er de mere eller mindre kuldsejlet i borgerlig storm, uden at arbejderbevægelsen løftede en åre.
For sjældent er de gange, hvor arbejderbevægelsen virker som en solidarisk kamporganisation. Både i parti og fagbevægelsen fungerer idéerne lidt for meget som stadsstuerne i traditionelle borgerhjem:
De varmes kun op til festlige lejligheder.
Jeg ved godt, at masser af partifæller - faglige og politiske tillids- mænd - gør en kæmpeindsats for at udstikke, udvikle og forsvare vore grundlæggende idéer. Jeg ved også godt, at mange tilsyneladende pragmatiske forslag og initiativer fra vor side i virkeligheden er båret af en rendyrket socialdemokratisk indstilling. Og ingen af os

kan sige os fri fra anklagen om manglende indsats og tro.
Alligevel minder den socialdemokratiske arbejderbevægelse alt for ofte om den gamle verslinie:
"Jeg har besteget bjerget. Der er intet mer at udrette."
Måske vil vi forsvare bjerget mod dem, der vil rive os ned. Måske er vi solidariske - eller rettere vi er solidariske. De svage bliver ikke styrtet i afgrunden. Men hvad er der mere?
Det smukke, det tiltrækkende ved Socialdemokratiet er, at vi altid har gjort dagens gerning. At vi aldrig har givet op og har turdet gå de små skridts vej. Men rækker det under den nuværende krise?
Ingen andre bevægelser har mulighed for at trække samfundet op af krisens morads. Ingen andre har mod til at sige sandheden til befolkningsgrupper og deres organisationer, om hvor barskt de kommende år bliver. Kun få har mod til også at træffe de stærkt upopulære beslutninger. Og ingen andre kan give ofrene mening og perspektiv. Så meget vigtigere er det, at vi kan gøre det.
Hverken til venstre eller på dansk politiks højre overdrev findes der mod til at sige sandheden eller skabe nytænkning. Til venstre møder vi' en blanding af virkelighedsflugt og goldt overbud. På samme tid lover man befolkningen højere realløn, mere beskæftigelse, flere offentlige udgifter og lavere skatter. På højre-fløjen er melodien næsten den samme, bortset fra de offentlige udgifter, der kan skæres med med uspecificerede milliarder, uden at det rammer nogen. Og dertil føjet den fascinerende fordelingspolitiske teori, at kun ved at gøre de besiddende rigere på den øvrige befolknings bekostning, kan landets problemer løses.
Og hvad er det så for idéer, der er påtrængende i den nuværende krise? Findes der overhovedet socialdemokratiske ideer, der kan bruges i nedgangstider? Ligger Socialdemokratiets force ikke i at bruge penge i opgangstider?
Jeg vil vove den påstand, at netop i krisetider har vi brug for vore idéer og behov for at mobilisere fagligt og politisk omkring dem.
Vi har en idé om solidaritet og udjævning af forskellene i levevilkår Sammenhold er intet problem, når det går os godt og intet koster.
Men parolen: "Solidaritet netop nu", stiller store krav til os, og vi skal fastholde den.
Vi har en idé om demokratisering af ejendomsforholdene og bestemmelsesretten! erhvervslivet. Kan man komme uden om den i en situation, hvor erhvervene mangler

risikovillig kapital, hvor lønmodtagerne ..bliver nødt til at acceptere reallønsfald i en overgangsperiode?
Er det ikke rimeligt som modkrav til at ville være med til at rette situationen op, at den producerende arbejdskraft får medejendomsret og medbestemmelse? Jamen så lad os slås for det.
Mange andre eksempler kunne nævnes. Men jeg vil slutte med at minde om, at vi i december for ca. 3/4 år siden i enighed med samtlige faglige organisationer lagde en politik frem, der indebar betydelige ofre for almindelige lønmodtagerfamilier - men med et indbygget perspektiv. Samfundsøkonomisk var det en god plan. Arbejderbevægelsen viste, at den turde og kunne.
Væsentlige dele af december-løsningen kunne ikke realiseres, og derfor blev påskeforliget nødvendigt, også selv om vi må erkende, at det i relation til beskæftigelsen skabte problemer. Men var der nogen af os, der for alvor gik ud og påpegede de positive ting, der trods alt kom med i december? Og hvem agiterede for tilslutning til det, der ikke kom med?
Kræfterne på denne kongres - og i arbejdsprogramforslaget findes mange gode tilløb - må koncentreres om at finde en troværdig socialdemokratisk krisepolitik, som kan tilbagegive os troen, hvis vi vel at mærke er parat til at slås for den.
Kun da har vi mulighed for at overvinde splittelsen til venstre og fordummelsen til højre.